

#12 • URVAL OCH INKÖP

Pronto

Effektivitet eller bredd?

Tre bibliotek berättar om
sina inköpsprocesser, s. 3–5

Helamalmö satsar på nytt bibliotek

Intervju med Nicolas Lunabba, s. 14–15

Vad avgör vid kontroversiella inköp?

Därför köps vissa böcker in och vissa inte, s. 12

Pronto #12
2023

Ansvarig utgivare:
Annika Ahlgren

För många är biblioteken en viktig mötesplats och kunskapskälla. Pronto ges ut av BTJ för att ge möjligheter för fler att upptäcka litteratur och kultur och öka förståelsen för BTJ:s utbud av produkter och tjänster. Med engagemang, läsfrämjande och läsinspirerande arbete växer förståelsen i samhället. Genom att göra kunskap och medier tillgängligt för fler, arbetar vi för ett inkluderande samhälle. Därför är vi stolta över att få stödja biblioteken genom vår verksamhet på BTJ och vara en del av framtidens bibliotek.

Så länge inget annat anges är texterna skrivna av medarbetare på BTJ.

Pronto kommer ut med tre nummer per år. Vill du prenumerera? Anmäl dig på: www.btj.se/pronto

- btj Sverige
- btj Sverige
- btj Sverige
- company/btj
- blogg.btj.se

btj.se

Centraliseringens tveeggade svärd

”Allt är ett tveeggat svärd”, sa en komiker en gång.

För att driva hem poängen om hur målkonflikter finns att hitta överallt omkring oss fortsatte han: ”även ett riktigt svärd med en egg är ett tveeggat svärd, den ena sidan är vass och den andra sidan är slö”.

Trenden om att centralisera inköpsarbetet verkar ha skurit som en varm kniv genom smör i den svenska biblioteksmarknaden de senaste åren. Effektivitet framhålls som vinsten med att centralisera, men vad är kostnaden?

De som inte längre involveras i inköpsarbetet förlorar den löpande kontakten med utgivningen, kunskaper som de kan luta sig mot i förmedlingsarbetet. Det läsfrämjande arbetet riskerar då att bli sämre, förlora lite av sin udd så att säga.

Det finns såklart hjälpmedel. På BTJ erbjuder vi exempelvis Inköpsvägledningen, Förlagsdagarna, som ger en överblick över kommande litteratur, och vår app Recensionsbanken som ger tillgång till många tiotusentals lektörsomdömen som stöd i förmedlingsarbetet.

Grunden är förstås det litteraturintresse som de allra flesta som arbetar på bibliotek har. Men som Karin Kraft på Göteborgs bibliotek säger i den här tidningen: ”sånt som det inte märks att vi gör tenderar att komma i andra hand.”

Där finns det en sanning att ta fasta på. Det är svårt att mäta hur väl insatt en person är i aktuell utgivning och hur det påverkar förmedlingsarbetet. Då är risken att det prioriteras ned att läsa in sig brett på den nya litteraturen.

Kanske kan biblioteken hitta utrymme för att strukturera arbetet med att låta personalen hålla sig ajour med utgivningen. Visst går lite av centraliseringens tidvinster till spillo, men det är att förvänta sig av ett tveeggat svärd.

Gunnar Rensfeldt
Marknadskommunikatör

Med förlagen, för biblioteken

BTJ-häftet och **Förlagsdagarna** är två exempel på hur samarbete fungerar som bäst. Två gånger per år sänder BTJ, tillsammans med en stor andel av Sveriges förlag, Förlagsdagarna, som ger en översikt över aktuell och kommande utgivning.

I **BTJ-häftet** ges löpande information och omdömen från oberoende lektörer, som stöd i inköpsarbetet.

Läs mer på btj.se

Effektivitet eller bredd – tre bibliotek berättar hur de köper in medier

Många bibliotek har de senaste åren valt att centralisera sina inköpsbeslut. Bland fördelarna framhålls effektivitet i arbetet, samtidigt upplever vissa anställda att de tappar kontakten med utgivningen.

Foto: BTJ.

I Göteborg har centraliserade inköp debatterats efter oro från anställda över ökat fokus på serviceuppgifter och mindre kontakt med bokutgivning. Foto: Alicia Fagervig, CC BY-SA 3.0.

– När man hanterar böcker, genom att välja ut och lägga in dem i katalogen, så lär man sig om böckerna, säger Karin Kraft, bibliotekarie i Göteborg som arbetar med inköp.

I Göteborg gav valet att centralisera inköpen upphov till en debatt där flera anställda gick ut i media oroad över att deras yrkesroll alltmer präglades av serviceuppgifter som kopiering, att något gick förlorat när köpbesluten togs från dem.

– Det skapar en speciell form av förtroende mellan besökarna och vi som jobbar för dem när vi vet mer om böckerna än titel och ämnesord, säger Karin Kraft.

INKÖPSARBETE GER KUNSKAP

Att inköpsarbetet ger kunskaper att luta sig mot i förmedlingsarbetet är något som bibliotekarie Jacob Ekberg på Ängelholms bibliotek också lyfter fram.

– En stor fördel tycker jag själv är att det hjälper mig och mina kollegor komma närmre litteraturen och hålla sig uppdaterad och få en överblick på den egna samlingen.

I Ängelholm arbetar man fortfarande ”efter den gamla modellen”, som Jacob Ekberg uttrycker det. Inköpsansvaret är fördelat på en stor grupp anställda, alla är inte involverade, men en betydande del av personalen.

FÖRDEL ATT FÅ MER TID

I nästa bukt norröver längs västkusten har man valt att centralisera inköpsarbetet. I Halmstad kommun beställs och utrustas alla medier på stadsbiblioteket. Sex personer är ämnesansvariga för facklitteratur, ungefär lika många arbetar med skönlitteratur och barnlitteratur.

– Tid frigörs för annat arbete på närbiblioteken och vi får en kompetenshöjning då färre medarbetare sysslar med inköp och en tydligare inriktning på att betrakta beståndet som en helhet, säger bibliotekarie Håkan Olsson, som själv ansvarar för facklitteratur för vuxna på svenska och skolspråken.

Även Karin Kraft ser fördelar med centralisering.

– En fördel är att det sparar tid, säger hon.

»Det skapar en speciell form av förtroende mellan besökarna och vi som jobbar för dem när vi vet mer om böckerna än titel och ämnesord.«

FLYTANDE BESTÅND

Samtidigt ser hon flera nackdelar, som bland annat hänger ihop med att Göteborg har ett flytande bestånd, det innebär att böcker och andra medier inte tillhör en specifik biblioteksfilial utan hamnar där de antingen lämnas in eller reserveras.

– Det har gjort det knepigt att köpa in eftersom det inte går att ha koll på om det blir ett överskott av vissa titlar i stan. Det finns också en skrivning i ledningens argument för beslutet om centrala inköp, om att vi köper in fel. Men det är enligt mig en konsekvens av att medierna flyter. Vi har haft flytande media i över tio år och det har inte fungerat bra för biblioteken i förorterna där besökarna reserverar i lägre grad än exempelvis i stan, säger Karin Kraft.

»BTJ:s kataloger och det digitala häftet med recensioner är till stor hjälp.«

Även Halmstad har flytande bestånd, men bara på vissa typer av medier. Håkan Olsson och hans kollegor ser det som en fördel.

– Vi har flytande bestånd gällande ljudböcker och mångspråk barn. Det underlättar eftersom vi inte behöver fundera på var mediet ska placeras.

RECENSIONER SOM STÖD

Alla tre bibliotek använder olika typer av förhandsinformation för att hålla sig med information om nya böcker och andra medier. Populära källor är BTJ-häftet, Förlagsdagarna och kataloger med förlagens texter om aktuella författare och kommande böcker.

– BTJ:s kataloger och det digitala häftet med recensioner är till stor hjälp, säger Jacob Ekberg.

Även traditionella mediers kulturbevakning används i inköpsarbetet men Karin Kraft önskar att det fanns schemalagd tid för att kunna prioritera mediebevakning och hålla sig uppdaterad om nya böcker som ges ut.

– Vi har inga utarbetade metoder för hur det ska gå till. Just nu får vi tillgång till Förlagsdagarna. Detta är inget som följs upp. Människan är i grunden lat och detta är något bra, men sånt som det inte märks att vi gör tenderar att komma i andra hand, säger Karin Kraft.

Text: Gunnar Rensfeldt

Halmstad stadsbibliotek. Foto: Jonas Ericsson, CC BY 3.0.

Danska inköp mer centraliserade

När folkbibliotek i Sverige köper in böcker styr ramavtal var merparten av inköpen görs. Inköpen bestäms antingen av en mindre grupp eller hela personalen, som på de flesta svenska bibliotek använder förhandsinformation från BTJ som stöd. Men hur ser det ut i vårt grannland Danmark?

– Många folkbibliotek har en central materialvalsgrupp, eller en eller flera materialspecialister, som ansvarar för inköp av det fysiska biblioteksmaterialet. Ett antal bibliotek har även lagt ut materialanskaffning på entreprenad, förklarar Jeppe Bjerregaard Jessen på Slots- og Kulturstyrelsen, som ansvarar för att stödja och utveckla Danmarks offentliga bibliotek.

»Många folkbibliotek har en central materialvalsgrupp, eller en eller flera materialspecialister, som ansvarar för inköp...«

De som lagt ut inköpen på entreprenad har automatiserade inköp via sin medieleverantör inom ramen för det nationella upphandlingsavtalet.

– De flesta danska kommuner ingår ett gemensamt bindande avtal om inköp av biblioteksmaterial som

en del av det statliga upphandlingsprogrammet. Ett antal bibliotek har köpt en tjänst från leverantören av biblioteksmaterial som automatiserar de vecko-visa arbetsprocesserna för beställning av material, det kallas Valg+, säger Jeppe Bjerregaard Jessen.

De som vill veta mer om böckerna som ska köpas in kan läsa bedömningar om nytgivnen litteratur från en abonnemangstjänst som sköts av DBC, Dansk bibliotekscenter, ett företag som ägs av de danska kommunerna.

– DBC gör bedömningar av nya utgivningar av olika medietyper. Dessutom informerar inköparna på biblioteken sig om nya publiceringar via recensioner i exempelvis tidningar, säger Jeppe Bjerregaard Jessen.

Text: Gunnar Rensfeldt

NYHET!

ISBN 978-91-988374-0-7

Finns även på engelska (*Theory Book*)

Bibliotek? Beställ ett gratisexemplar!

Skicka e-post till info@korkortonline.se och ange *Gratisexemplar Pronto* som rubrik.

Stockholm tar på sig spenderbyxorna

För tre år sedan gick Stockholms stadsbibliotek genom en omställning till följd av sänkt anslag från kommunen. I samband med det drog man ned sina medieinköp med omkring fyra miljoner per år för att kunna satsa pengar på personal med ny kompetens. En "strategisk omfördelning" genomfördes med löfte om att åter öka medieinköpen 2023.

– Vi har återställt mediebudgeten till samma nivå som före den strategiska omfördelningen. Budgeten är nu ungefär 30 miljoner för 2023, säger stadsbibliotekarie Daniel Forsman.

När mediebudgeten år 2020 skars ned med några miljoner var det för att skapa utrymme för att rekrytera ny kompetens trots ett minskat anslag. Samtidigt skyddades inköp av media för prioriterade grupper som barn och unga. Biblioteket sparade i stället in på att köpa in färre exemplar av efterfrågad vuxenlitteratur och ljud- och e-böcker.

– Besparingarna skapade framför allt längre köer till den efterfrågade vuxenlitteraturen och färre nya efterfrågade böcker på våra bibliotek. En annan konsekvens är att vi inte kunde bygga ett långsiktigt bestånd enligt samma principer som tidigare. Vi uppdaterar nu vår mediepolicy och identifierar om det uppstått luckor som vi behöver täppa igen, säger Daniel Forsman.

»I biblioteksplanen för Stockholms stadsbibliotek är ambitionen tydlig. Vi skall öka antalet utlån.«

De senaste tre åren har inte bara inneburit en mindre mediebudget, pandemin har också påverkat biblioteken i stor utsträckning, därför är det svårt att veta hur nedskärningarna har påverkat utlåningsstatistiken. Mellan åren 2019 och 2021 minskade antalet fysiska utlån med en dryg miljon, från strax under 4 miljoner till strax under 3 miljoner. I fjol ökade utlånen igen till drygt tre och en halv miljon.

Daniel Forsman. Foto: Privat.

– I biblioteksplanen för Stockholms stadsbibliotek är ambitionen tydlig. Vi skall öka antalet utlån. Den nya mediebudgeten kommer möjliggöra att vi kan arbeta med aktuell och ny litteratur på ett sätt där vi kan möta efterfrågan bättre än vad vi kunde göra när det var mycket begränsade resurser. Det kommer leda till ökade lånetal, säger Daniel Forsman.

Stadsbiblioteket vill också arbeta med att lyfta fram beståndet på olika sätt.

– Att till exempel ta bort reservationsavgifterna 2022 var ett steg i att få böckerna att röra sig lättare mellan stadens bibliotek och det kunde hanteras tack vare ökade anslag. Vi tror dock att samtliga bibliotek har ett arbete att göra efter pandemin i att undersöka och förstå om det skett några förändringar i läsvanor eller behov som vi behöver ta höjd för i vårt erbjudande, säger Daniel Forsman.

Text: Gunmar Rensfeldt

Luckorna i Libris – ett huvudbry

Flens bibliotek har som ambition att erbjuda medier på alla kommunens större språkgrupper och de nationella minoritetsspråken. Men när inköpen är gjorda kan titlar som inte redan finns i den nationella katalogen Libris utgöra en utmaning.

– Om man ska katalogisera idag så är det ju sådant som inte redan finns i Libris och då är det mest lokalt material och vissa utländska böcker som ingen annan har köpt, säger Åsa Nilsson, inköpsansvarig på Flens bibliotek.

Flens bibliotek har inte Bibliografisk service från BTJ, som levererar katalogposter på alla språk. I stället förlitar de sig på det som redan finns i Libris och intern kompetens med stöd från Kungliga biblioteket. Åsa tycker om att katalogisera, men det kan vara svårt att få utrymme att göra arbetet.

– Det är roligt och jag skulle kunna göra det på heltid, men det är så pass sällan att man alltid får gå tillbaka till instruktionsfilmer och repetera vad som ska göras. Det får ligga tills man har lite tid över, en fredagseftermiddag när man inte har pass i disken och alla andra har gått hem. Det kräver koncentration, säger Åsa Nilsson.

Åsa Nilsson. Foto: Privat.

Vanligaste icke-svenska språken på biblioteket är engelska följt av arabiska, somaliska och persiska.

»Det får ligga tills man har lite tid över, en fredagseftermiddag när man inte har pass i disken och alla andra har gått hem.«

– Språken som man inte behärskar är svårast. Har man tur finns dem i Worldcat [världens största bibliografiska databas]. Då är det bara att skriva ut en kopia och lägga in i Libris. Men med de utländska titlarna är det väldigt olika hur man skriver och stavar. Det märker man på träfflistor om man söker efter något i Libris. Det kan vara väldigt olika beroende på vem som har gjort posten och hur väl de kan reglerna, säger Åsa Nilsson.

Till stöd har de en arbetsgrupp i Sörmland.

– Vi har digitala möten ungefär två gånger per termin. Då kan man ta med sig frågor, det är alltid någon som kan någonting bättre. Det är väldigt bra, säger Åsa Nilsson.

Trots arbetsgruppen och en kontaktperson på Kungliga biblioteket finns det utmaningar i Libris som sedan några år har ett nytt regelverk. Katalogiseringsregler för svenska bibliotek (KRS) ersattes 2010 av RDA (Resource Description and Access) med en ny struktur och nya beteckningar.

– Det är konstiga termer nu för tiden, som ”entitet”. Det heter inte ”författare” utan ”agent”. Det är svårare att få det att fastna, terminologin är lite konstig, säger Åsa Nilsson.

Text: Liv Estberger

»Det är ett beteende som går mer mot att biblioteket blir en slags bokhandel.«

Nya utmaningar när mer ska köpas in

Tiden då biblioteket bara innehöll tryckta böcker är sedan länge förbi. Idag erbjuds allt ifrån strömmad film till smala titlar på små språk, något som också medför nya utmaningar för landets bibliotekarier och inköpare.

– Anslaget till biblioteket ökar inte, men däremot blir böckerna dyrare, säger Agneta Pehrsson som är bibliotekarie på Ängelholms stadsbibliotek.

Hon är en av flera bibliotekarier som har inköpsansvar i Ängelholm, men biblioteket ingår också i den större organisationen Familjen Helsingborg, där man har ett brett samarbete mellan elva kommuner med olika typer av bibliotek – stadsbibliotek, närbibliotek och bokbuss.

– Den stora fördelen är att det finns en stor bredd i katalogen. Har vi inte råd att köpa en viss bok kan kanske ett annat bibliotek göra det. Nackdelen är

»Anslaget till biblioteket ökar inte, men däremot så blir böckerna dyrare.«

att mycket tid går åt till logistik – böcker skickas ut, packas upp och transporteras vidare. Det tar tid från andra arbetsuppgifter, som exempelvis läsfrämjande aktiviteter, säger Agneta Pehrsson.

Att bokpriset blivit högre märks också mer när bibliotekets katalog utökats med fler typer av media.

– Förut hade vi inbunden bok och pocket. Idag är det även ljudbok i mp3, ljudbok på cd, e-ljudbok, Storstil, DAISY-talbok plus att vi har film på biblioteket. Det är mycket som ska få plats och där hänger inte anslagen med, säger Agneta Pehrsson.

På Ängelholms bibliotek är Adlibris huvudleverantör av medier, vilket enligt Agneta Pehrsson fungerar för 80–90 procent av inköpen.

– Det som vi inte hittar där är specialprodukter, som exempelvis BTJ-unika ljudböcker och Storstil. Där vänder vi oss till BTJ för att handla det. Mångspråk har också varit en utmaning, men där tycker vi att vi har hittat bra inköpskanaler.

Även på Handens bibliotek i Haninge får man vända sig till andra leverantörer för att kunna säkra inköpen på just andra språk än svenska:

– Adlibris räcker långt men är inte heltäckande. Vi behöver ett större utbud av mångspråksmedia samt av-media och där behöver vi gå utanför vår

upphandlade leverantör. Då vänder vi oss framför allt till BTJ, FörlagEtt, Ferdosi och Langoon, säger Mirza Zjajo som jobbar med inköp av mångspråk på biblioteket.

På Ängelholms bibliotek har man också börjat se ett nytt mönster när det kommer till hur låntagarna konsumerar media – vilket i förlängningen också påverkar hur biblioteket tänker kring inköp:

»Adlibris räcker långt men är inte heltäckande. Vi behöver ett större utbud av mångspråksmedia samt av-media och där behöver vi gå utanför vår upphandlade leverantör.«

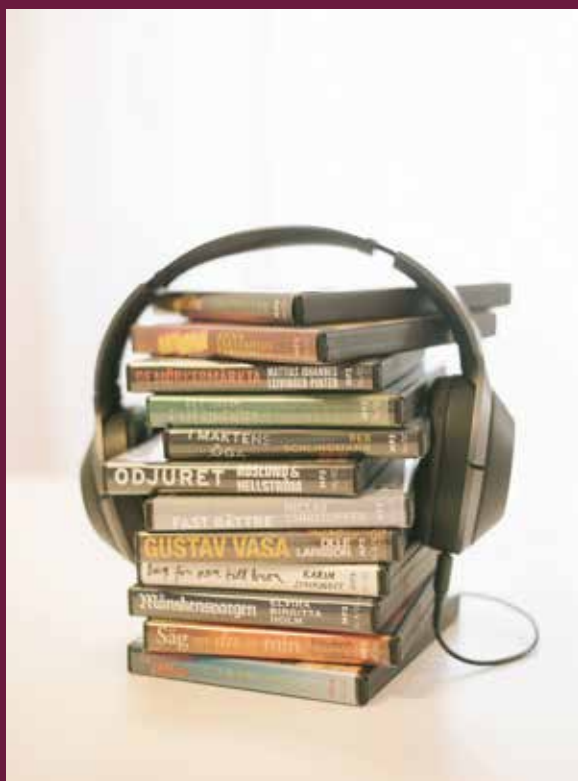
– Vi går mer och mer mot ett köp-och-släng-beteende. Idag vill de flesta låntagare ha den senaste boken, vilket medför att vi ofta köper in många exemplar av en stor författares senaste bok för att möta efterfrågan. Men sedan står vi där med 6 exemplar av Karin Smirnoff eller Lucinda Rileys senaste – böcker som vi till slut får slänga eller sälja för att göra plats för nya, säger Agneta Pehrsson.

Som inköpare behöver hon ständigt förhålla sig till att med begränsade resurser både erbjuda de populära titlarna och de smalare böckerna som får fina omdömen.

– Det är ett beteende som går mer mot att biblioteket blir en slags bokhandel. Det finns många fantastiska, lite smalare böcker som vi självklart köper in, men som vi sedan kanske får gallra ut. Ska vi köpa in dessa titlar som får fina recensioner även om ingen läser dem? Svaret är såklart ja, för det är ett av bibliotekens grundläggande ansvar att tillhandahålla alla sorters litteratur. Men det är något som vi hela tiden måste förhålla oss till, säger Agneta Pehrsson.

Text: Nora Lindkvist

Foto: Sebastian Borg

Vad avgör vid kontroversiella inköp?

Kontroversiella bokinköp har länge varit ett omdebatterat ämne. Hur gör biblioteken idag för att avgöra om en viss bok ska köpas in eller inte?

Charlotta Ericson Falk är samordnare för medier och inköp på Västerås stadsbibliotek. Hon berättar att de följer bibliotekslagen och är noga med att det råder fri åsiktsbildning.

– Biblioteket gör urval utifrån kvalitet och efterfrågan, vi bedömer inte ämnet som sådant, säger hon.

»För några år sedan inkom det under ganska kort tid flera förslag på titlar som då uppfattades som kontroversiella och där inköpsavdelningen i samråd med chefer övervägde att säga nej.«

Medvetenheten kring att titlar inte kan väljas bort lättvindigt är stor, menar Charlotta Ericson Falk.

Om en bok väljs bort under inköpsprocessen beror det på att ämnet är smalt eller att kvaliteten inte anses vara tillräckligt hög.

– Vi tar också hänsyn till vår mediabudget. Ibland måste vi prioritera bort förslag av kostnadsskäl, säger Charlotta Ericson Falk.

Lillemor Åkerman är bibliotekarie på Varbergs bibliotek. Även här är det bibliotekslagen som styr inköp av medier, tillsammans med kommunens egen medieplan.

– För några år sedan inkom det under ganska kort tid flera förslag på titlar som då uppfattades som kontroversiella och där inköpsavdelningen i samråd med chefer övervägde att säga nej, berättar hon. Efter diskussion och utifrån bibliotekslagen och Varbergs biblioteks medieplan bestämdes att dessa titlar skulle köpas in.

– Under senare år har biblioteken i Varberg inte tagit emot några inköpsförslag som uppfattats som kontroversiella, däremot titlar som bedömts inte hålla kvalitetsmässigt och därför inte köpts in, säger Lillemor Åkerman.

För ett par år sedan skrevs medieplanen om. Nu är det tydligt att censur inte får förekomma och att det i biblioteket ska finnas såväl det allmänt accepterade som det som är utmanande och provocativt.

– Det leder till en större öppenhet för att köpa in kontroversiella titlar, säger Lillemor Åkerman.

Text: Madeleine Gripsten

Illustration: Unsplash

Martin Lagerholm har skrivit omdömen för BTJ-häftet sedan 1995. Foto: BTJ.

Ett öra mot den litterära rälsen

Sedan 1995 har Martin Lagerholm producerat en väldig mängd recensioner av olika böcker. Uppgiften, att hålla koll på det som kommer och ge förhandsinformation om aktuella böcker, beskriver han som en grannlaga uppgift.

– Lektörsuppdraget är viktigt eftersom inköparna på biblioteken inte har möjlighet att själva ha full koll på den enorma mängd böcker i alla möjliga genrer som ges ut varje år, dessutom på många olika språk, säger Martin Lagerholm.

Som lektör för BTJ-häftet har han skrivit omdömen om aktuella böcker som har informerat otaliga inköpsbeslut på olika bibliotek runt om i Sverige. Ett stort ansvar, menar han.

– Man vet aldrig riktigt hur ens text läses och tas emot, och framför allt inte vilken faktisk effekt den har på inköparnas beslut. Det är en vägledning för inköparna, som jag tror själva är tillräckligt sakkunniga inom respektive område för att i sin tur läsa lektörens omdömen med ett kritiskt öga, säger Martin Lagerholm.

Martin Lagerholm har främst skrivit om svensk, tysk och engelsk skönlitteratur, samt om filosofi och idéhistoria, kulturhistoria och litteraturvetenskap. Tillsammans med några hundra andra lektörer

producerar han de omkring 300-400 omdömen som publiceras ungefär varannan vecka, året om.

Ungefär fyra av fem folkbibliotek använder recensionerna i sitt inköps- och förmedlingsarbete. För att underlätta för sina läsare ställer Martin sig frågor om boken han skriver om.

– Företräder författaren en särskild litterär tradition? Hur ser stilen och språket ut? Riktas boken sig till någon särskild målgrupp? Vilka språkliga förkunskaper kan tänkas krävas av läsaren? ger Martin Lagerholm som exempel.

I sina texter försöker Martin Lagerholm vara så informativ som möjligt, men avvägningen mellan att ge en översikt och att bidra med djup är inte lätt.

– Det absolut svåraste är att med högst 200 ord göra en bok rättvisa och att ge inköparna en tydlig bild av dess karaktär, säger Martin Lagerholm.

Text: Erika Lemark

»Som vi tänker nu ska biblioteket bli ganska nischat. Vi kommer samla aktörer som jobbar för social rättvisa.«

Helamalmö startar ett nytt bibliotek

Med ett antal priser i bagaget för arbetet med organisationen Helamalmö tar Nicolas Lunabba sats för att bygga upp ett nytt bibliotek på Möllevången i Malmö, i folkmun kallat "Möllan".

– Det finns egentligen två namn på den här platsen. Det här är Mötesplats Helamalmö Möllan, men en sorts underrubrik är Centrum för social rättvisa, säger Nicolas Lunabba, verksamhetsansvarig på Helamalmö.

Helamalmö startades år 2004 av basketklubben Malbas, som ett samverkansarbete mellan idrottsföreningen och ett flertal Malmöskolor. Idag är det en av Sveriges största organisationer baserade i socioekonomiskt utsatta områden som arbetar med social rättvisa och hållbarhet. För sitt arbete har

»Det fanns ett behov av en oas som är en mötesplats med folkbildningshjärta.«

Nicolas fått utmärkelser som "Årets medmänniska", "IM-priset till Britta Holmströms minne", "Svenska Martin Luther King-priset" och blivit utnämnd till hedersdoktor vid Malmö universitet, något som har öppnat dörrar och skapat kontakter han vill använda för det nya biblioteket.

Nicolas Lunabba visar upp de framtida bibliotekslokalerna.

– Vi har en grupp med professorer och forskare från Lunds och Malmös universitet och några andra som kommer att jobba som en inköpsgrupp. De kommer att fungera som bibliotekarier och skanna av utgivning och forskning för att samla in relevant litteratur som rör olika aspekter av rättvisa och orättvisa, säger Nicolas Lunabba.

»Om inte folk på egna premisser utbildar sig i frågor som rör dem och deras liv, tar makten över kunskap och information, då fallerar allt vi vill bygga.«

För att bygga upp den nya bibliotekssamlingen har bland annat Helamalmö fått 50 000 kronor i stöd av BTJ.

– Som vi tänker nu ska biblioteket bli ganska nischat. Vi kommer samla aktörer som jobbar för social rättvisa, men också att samverka med universitetet i Malmö och med BTJ, säger Nicolas Lunabba.

Ett särskilt rum har valts ut för att bli bibliotekets hjärta i de nya lokalerna, men Nicolas vill att böckerna ska breda ut sig och vara närvarande i alla utrymmen.

– Det ska innehålla facklitteratur, forskning och annan relevant litteratur. Det kan vara romaner, om de berör ämnen vi anser är relevanta för oss politiskt och socialt.

Det nya biblioteket är inte Helamalmös första bibliotek. I stadsdelen Nydala, där organisationen har haft mycket av sin verksamhet, startade de ett bibliotek 2019. Det fick namnet Gagarin efter den ryske kosmonauten, och förste människan i rymden, Jurij Gagarin. Han besökte nämligen Nydala 1964. Gagarin byggdes upp för att barn och unga i området önskade ett bibliotek men också för att Nydala utgjorde en vit fläck på Malmös bibliotekskarta.

– Det fanns inget områdesbibliotek i en stadsdel som präglades av otillräckligt fungerande skolor. Det fanns ett behov av en oas som är en mötesplats med folkbildningshjärta. Det fanns inte.

På liknande sätt hoppas Nicolas Lunabba att det nya biblioteket med fokus på social rättvisa ska fylla en annan sorts vit fläck.

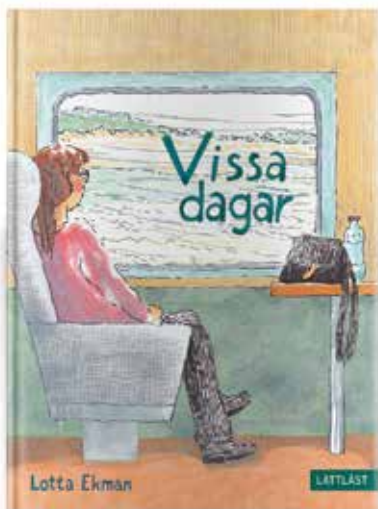
– Vi tror på folkbildning. Om inte folk på egna premisser utbildar sig i frågor som rör dem och deras liv, tar makten över kunskap och information, då fallerar allt vi vill bygga, säger Nicolas Lunabba.

Viktigast är dock att alla som deltar ska få vara med och utforma biblioteket.

– Om de som kommer hit vill ha något annat så kommer vi eventuellt behöva förändra det, säger Nicolas Lunabba.

Text och foto: Gunnar Rensfeldt.

Lättläst från LL-förlaget

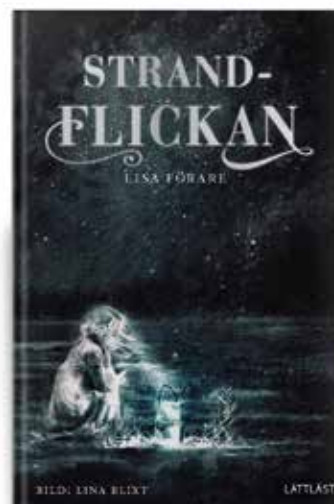

Vissa dagar

Lotta Ekman

Vissa dagar är en stämningsfull och varm berättelse om en tågresa – ett stort litet äventyr, mitt i vardagen. Lotta Ekmans finstämda bilder bär berättelsen och de korta underfundiga texterna ger berättelsen djup och nyanser.

Nivå 1, Lättast • Utk. feb
ISBN: 978-91-89149-41-0

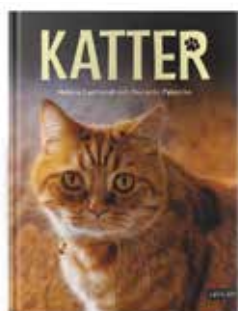
Strandflickan

Lisa Förel

Illustratör: Lina Blixt

Efter att Lotta förlorade sin dotter för tre år sedan känns livet svårt att leva. Kommer hon någonsin att kunna känna glädje igen? *Strandflickan* är en hoppfull bok om sorg och förändring, full av magisk realism. Boken är illustrerad med Lina Blixts suggestiva bilder.

Nivå 2, Lättare • Utk. mars
ISBN: 978-91-89149-46-5

Katter

Helene Lumholdt

Fotograf:
Riccardo Palombo

I *Katter* får vi lära känna ett helt gäng katter, alla med sina unika personligheter, temperament,

rutiner och favoritställen. Läs till exempel om katten Vargen som är besatt av att tugga på presentsnören och om Meya som precis blivit mamma.

Nivå 1, Lättast • Utk. mars • ISBN: 978-91-89149-45-8

Inte som vanligt

Ann-Charlotte Ekensten

Illustratör:
Jonna Fransson

Sam tycker bäst om när allt är som vanligt. Störigt då att

Mira alltid vill att han ska testa nytt! *Inte som vanligt* är en berättelse om att våga utmana sig själv, ett litet steg i taget. Boken har bara ett par meningar per sida och är rikt illustrerad av Jonna Franssons bilder.

Nivå 1, Lättast • Utk. maj • ISBN: 978-91-89149-42-7

Lindra oro och ångest

Helena Kubicek Boye

I *Lindra oro och ångest* förklarar psykologen Helena Kubicek Boye vad oro och ångest är, hur och varför

känslorna uppstår och hur det kan kännas i kroppen när oron och ångesten tar över. I boken presenteras många sätt att minska oro och ångest – saker du kan göra själv hemma.

Nivå 2, Lättare • Utk. jan • ISBN: 978-91-89149-40-3

Börja plugga

Moa Candil

Du som är vuxen och vill plugga har många möjligheter. Du kan studera på komvux, SFI, folkhögskola och universitet.

Men vem kan söka vad? Vad innebär behörighet? Hur får jag pengar när jag pluggar? *Börja plugga* ger handfast hjälp på vägen mot studier.

Nivå 2, Lättare • Utk. april • ISBN: 978-91-89149-44-1

Söka jobb

Moa Candil

Var hittar jag jobb att söka? Hur skriver jag en ansökan? Och ett CV? Hur brukar en intervju gå till? *Söka jobb* ger svar på alla frågor som dyker upp i jakten på

ett jobb. Boken innehåller också ett avsnitt om saker att tänka på som anställd, till exempel om lön och vad som händer om man blir sjuk.

Nivå 2, Lättare • Utk. april • ISBN: 978-91-89149-43-4

Läs mer om
våra böcker på
ll-forlaget.se
Mejla oss på
ll-forlaget@mtm.se

LL-FÖRLAGET
Lätt att läsa. Lätt att förstå.